

Memòria de l'Arxiu Municipal de l'any 2019

El Servei d'Arxiu Municipal de Castellar del Vallès és el servei de l'Ajuntament destinat a l'organització, classificació, conservació i difusió del patrimoni documental local. El servei gestiona, des de l'any 1996, els documents que provenen de les oficines municipals i que són d'utilitat per a l'administració i que s'utilitzen per garantir els drets dels ciutadans; el Servei d'Arxiu també gestiona tots aquells documents de conservació permanent, i fons i col·leccions de particulars, entitats i organismes vinculats al municipi de Castellar del Vallès. L'Arxiu Municipal de Castellar del Vallès (AMC) forma part de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de la Diputació de Barcelona des de l'any 2008.

L'arxiu és un servei imprescindible per fer possible el desenvolupament de l'activitat que li és pròpia i el compliment de les competències de qualsevol ens local. Es tracta d'un servei que ha d'ocupar-se de la documentació pròpia i, també, especialment en el cas dels ens locals, del patrimoni documental del seu propi àmbit territorial; és en aquest marc on l'AMC treballa des del moment de la seva creació.

Els arxivers volem conscienciar a la ciutadania sobre els beneficis de la gestió documental per al bon govern i el desenvolupament; també volem sensibilitzar tant el sector públic com el privat sobre la necessitat de preservar documents i arxius al llarg de la història. Els arxius preserven la història de la societat, promouen la memòria històrica i les identitats, a la vegada que actuen com a serveis de gestió documental, tant al servei de l'administració com de la ciutadania.

La funció arxivística té una vocació clarament orientada al futur, a tots aquells que vindran i que reutilitzaran tota aquesta informació que estem gestionant i preservant a l'arxiu a dia d'avui.

Donar visibilitat a l'arxiu és un dels aspectes des de fa temps venint treballant; volem aconseguir que l'arxiu sigui un organisme proper al ciutadà i que conegui, de primera mà, el treball que els arxivers hi desenvolupem. Avui, en una societat clarament digital els arxius han anat proposant un canvi modernitzador però que, en essència, no canvia les tasques ni les prioritats de l'arxiu; els arxivers volem aconseguir fer més eficient i efectiu l'arxiu, en una paraula: prestigiar-lo.

L'Arxiu Municipal de Castellar del Vallès ha estat durant aquest any 2019 treballant en el Model de Quadre de Classificació d'Ajuntaments

proposat per la Generalitat de Catalunya. Així, l'arxiu conjuntament amb Informàtica, la Unitat d'Organització i Societat del Coneixement, el secretari municipal i els juristes dels diferents departaments municipals hem treballat el Quadre de Classificació per tal d'adaptar-lo a les nostres necessitats i a l'administració electrònica.

El quadre de classificació de la documentació és un dels instruments principals dels processos de control d'un sistema de gestió de documents; és un model de referència. El quadre dona resposta al desenvolupament de l'administració electrònica que en aplicarem l'any 2020.

La utilitat dels quadres de classificació evoluciona definitivament amb l'adopció de sistemes de gestió de documents electrònics que han de gestionar íntegrament el cicle de vida dels expedients i aplicar de forma automatitzada les corresponents polítiques documentals.

El model de quadre de classificació proposat per la Generalitat de Catalunya vol ser un instrument que s'adapti a la realitat de l'administració electrònica i que permeti als ajuntaments complir les actuals disposicions normatives relacionades amb la gestió documental, la transparència i les normes d'interoperabilitat.

Tots els arxivers partim de la idea que el patrimoni, de qualsevol àmbit, s'ha de preservar i que fer-ho és la nostra responsabilitat. El món digital ens marca uns nous criteris de conservació de la documentació però alhora, tota aquella documentació conservada als arxius ha de facilitar una accés lliure i transparent a la documentació que custodia.

Els documents municipals digitals seran custodiats per l'Arxiu Municipal i considerats essencials i d'obligada conservació permanent per a l'Ajuntament, d'acord amb el seus valors històrics i culturals, tal i com venim fent fins ara.

Els serveis i les activitats dels arxius han canviat considerablement i encara es troben en plena transformació, a causa, principalment, de la digitalització i de la implantació de l'administració electrònica. De tota manera, les funcions tradicionals dels arxius, pensades per a la conservació, difusió i accés a la documentació, no han variat en la seva essència. Tanmateix, el que està en plena transformació en el món dels arxius i del patrimoni documental són els formats dels documents, les eines de treball, la manera com s'accedeix, es genera i es comparteix la informació i l'emmagatzematge de dades i documents.

Les funcions tradicionals dels arxius continuen en plena vigència i es mantenen:

- Conservar i preservar la documentació, la informació i les dades.
- Classificar i descriure la documentació per a la recuperació posterior de la informació.
- Fer-la accessible a la ciutadania i contextualitzar-la en el seu entorn i moment històric.
- Eliminar els documents quan perden tot el seu valor.
- Mantenir la documentació en bones condicions de conservació i sistemes de seguretat, i preservar-ne els valors jurídics, econòmics, informatius i històrics.
- Fer activitats de difusió de la documentació conservada, proposar accions per a la recerca i la investigació relacionades amb el patrimoni documental local.
- Fomentar la participació ciutadana i la funció cultural i social del servei dels arxius i la seva documentació.
- Aplicar les polítiques de gestió documental en tot el cicle de vida i mantenir les propietats dels documents al llarg del temps.

Els arxius, com qualsevol altre servei públic, hauran de combinar les necessitats de conservació, difusió i accés a la documentació analògica amb les necessitats de la documentació digital.

Durant l'any 2019, l'arxiu ha ingressat documentació mitjançant transferències documentals realitzades per les diferents regidories que componen l'ajuntament. Han estat un total de 9 transferències, amb 190 unitats d'instal·lació que equivalen a un total de 19 metres lineals de documentació. El departament d'Urbanisme ha realitzat un total de 5 transferències amb 179 unitats d'instal·lació, 17'9 metres lineals; Secretaria ha realitzat una transferència amb 11 unitats d'instal·lació que correspon a 1'1 metres lineals; per la seva part la Biblioteca Municipal Antoni Tort ens ha fet arribar 13 llibres per a la nostra biblioteca auxiliar i Sanitat ens ha transferit 43 cartells d'aquesta temàtica. En referència als anys anteriors podem apreciar un ritme constant de transferències des de les diferents regidories de l'ajuntament al servei d'arxiu municipal per tal de ser organitzats, descrits i conservats.

La totalitat de la documentació que ha arribat a l'arxiu per transferència s'ha ordenat, classificat i descrit en el gestor de recerca de l'arxiu, GIAM, per tal de facilitar-ne la cerca posterior.

També, com s'ha realitzat des de fa temps, l'arxiu ha assessorat a diferents regidories municipals com Secretaria, Hisenda, Educació i Joventut, Salut i Programes Socials sobre la conservació i el calendari d'eliminació de documents seguint les directrius del Departament de

Ajuntament de
Castellar del Vallès

Cultura de la Generalitat de Catalunya plasmades en les Taules d'Avaluació Documental que proposa la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental.

Com venim realitzant des de la creació del servei d'arxiu, hem recopilat tots els tríptics i fulls volants editats per les diferents regidories de l'ajuntament i per les entitats de Castellar del Vallès. També hem seguit recollint els cartells editats a la vila i que anuncien totes aquelles activitats i esdeveniments que marquen la vida cultural, social i recreativa de la vila de Castellar del Vallès. També, i de manera periòdica, la Biblioteca Municipal Antoni Tort ens fa transferència de tots els cartells que reben i dels que en fan difusió.

Com venim fent des de la creació de l'AMC oferim un servei didàctic que serveix per a difondre les diferents tasques que s'efectuen des d'un arxiu municipal, els fons que en ell custodiem, la importància de la pròpia existència d'un arxiu i, alhora, es dona a conèixer aquesta dependència municipal que farà que, en un moment determinat, tinguem nous usuaris. El producte didàctic que oferim està pensat per alumnes, bàsicament, d'ESO i Batxillerat però també a infants i adults. Volem que les visites que oferim a l'arxiu tinguin una funció educativa, social, cultural i de canvi en la percepció que té la ciutadania, en el nostre cas aplicada als arxius, la documentació i la informació i que es valori la tasca que es desenvolupa des dels arxius, tant per a l'administració com per a la ciutadania. La nostra finalitat és donar valor al patrimoni cultural que l'arxiu pot oferir; volem captar l'interès i despertar la curiositat dels potencials usuaris, donar eines útils i estimular als ciutadans a emprar-les. Volem aconseguir que l'arxiu sigui una eina atractiva i efectiva.

En aquesta línia al llarg de l'any 2019 l'arxiu ha realitzat diferents visites guiades i xerrades als centres escolars de la vila, així com també a entitats i particulars.

En aquest any 2019 la Biblioteca Municipal Antoni Tort i l'Arxiu Municipal van organitzar conjuntament dues conferències. La primera, que es va celebrar el 28 de gener a la Sala d'Actes d'El Mirador portava per títol "Les ruptures de l'any 39 a escala local. El cas de Castellar del Vallès" i el seu ponent fou l'historiador Ernest Gallart; d'aquesta manera es commemorava el 80è aniversari de la fi de la Guerra Civil i l'esdeveniment s'explicava des d'un àmbit local. La segona conferència es va celebrar el 15 de maig a la Biblioteca Municipal i l'arxiviera municipal i historiadora Sílvia Sáiz va explicar "El camí dels republicans espanyols cap el KL Mauthausen".

Al llarg de l'any 2019 l'Arxiu va participar mensualment al programa

Ajuntament de
Castellar del Vallès

de Ràdio Castellar *Dotze* amb una secció dedicada a explicar aspectes concrets de la història de la vila a través de documents que es custodien a l'arxiu per tal d'apropar la història local a tots els castellarencs que vulguin conèixer i aprofundir en els fets històrics més propers i que també es poden extrapolar a la resta del país.

Seguint amb la dinàmica instaurada els darrers anys de celebració del Dia Internacional dels Arxius, el 9 de juny l'Arxiu Municipal de Castellar del Vallès va commemorar aquesta data; així, els dies 7 i 8 de juny, es va celebrar amb una jornada de portes obertes tots dos dies. Enguany aquestes jornades van voler posar l'accent en l'agraïment a totes aquelles persones que, al llarg del temps, han donat documents a l'arxiu. Així la jornada va proposar una mostra de documents donats per diferents ciutadans i que ara es custodien i es conserven a l'arxiu i que es van posar a l'abast dels usuaris. Amb la celebració d'aquestes jornades pretenen donar a conèixer l'arxiu entre la ciutadania i apropar-los a la societat obrint l'arxiu perquè es conegui el seu interior; pretenem que totes aquelles persones que estiguin interessades tinguin una oportunitat per descobrir o aprendre més sobre aquests equipaments culturals de primer ordre i sobre els professionals que hi treballem i que tenim cura del patrimoni documental. Els dos dies de celebració van comptar amb l'assistència d'una vintena de persones.

Paral·lelament l'arxiu ha seguit incorporant diferents donacions de ciutadans que consideren important deixar els seus documents a l'Arxiu Municipal per tal que siguin conservats i que, amb posterioritat, puguin ser consultats per la ciutadania.

El dijous 2 de maig, al Cementiri Municipal de Castellar del Vallès, es va fer l'acte de lliurament de les restes del maquis Elio Ziglioli a la seva família després que la Generalitat identificqués les seves restes. A l'acte van assistir-hi Ester Capella, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, Gaia Lucilla Danese, Cònsol General d'Itàlia, l'alcalde de Castellar del Vallès, Ignasi Giménez i representants de la família del maquis, encapçalats per Enrica Volpi.

Finalment, aquest any 2019 el Cinema Club de Castellar del Vallès ens ha donat un total de 30 cartells de les pel·lícules que han projectat el curs 2018-2019 dins el cicle de projeccions del Cinema Club; així mateix també ens han fet arribar els cartells dels documentals que s'han projectat al BRAM d'aquest any, un total de 17.

INGRESSOS DOCUMENTALS

L'Arxiu Municipal ingressa la documentació que forma part dels seus fons per dues vies diferents: una a través de les transferències documentals que fan les diferents oficines municipals i l'altra, a través de donacions o cessions de particulars, entitats o empreses.

Tot aquest conjunt documental ens amplia l'oferta d'informació i documentació de la que en gaudeixen els usuaris d'aquest servei. Al mateix temps, aquests nous ingressos documentals contribueixen a conservar i fer més riques les fonts de la història de Castellar del Vallès, donant-nos eines per resseguir la crònica dels fets que dia a dia esdevenen a la vila.

Aquesta és la relació de les compres i donacions que al llarg de l'any 2019 han arribat a l'Arxiu Municipal:

Bibliografia

- Coca, Jordi. *Dies meravellosos*. Edicions 62. Barcelona. 1996.
- Comes, Melcior. *La batalla de Walter Stamm*. Columna Edicions, S. A./Destino. Barcelona. 2008.
- Ferrà, Miquel. *No passaran!*. Edicions Proa. Barcelona. 1985.
- Furst, Alan. *El Corresponsal*. Columna Edicions, S.A. Barcelona. 2006.
- Kertész, Imre. *Sin destino*. Narrativa del Acantilado. Barcelona. 2002.
- MacLean, Alistair. *El desafío de las águilas*. Editorial Planeta, S.A. Barcelona. 2009.
- Pinilla, Ramiro. *Antonio B. El Ruso. Ciudadano de tercera*. Tusquets Editores. Barcelona. 2007.
- Pous, Teresa. *La cançó dels deportats*. Editorial Empúries. Barcelona. 2006.
- Salgado, Francesc (Coord). *Història de la premsa diària de Barcelona*. Quaderns d'Història de Barcelona. Núm. 25. 2018.
- Schimmel, Betty; Gabriel, Joyce. *Els ponts de Budapest*. Editorial Empúries. Barcelona. 2001.
- Slater, Humphrey. *Los Herejes*. Galaxia Gutenberg/Círculo de Lectores. Barcelona. 2009.
- Szcypiorski, Andrzej. *La bella senyora Seidenman*. Editorial Empúries. Barcelona. 2002.
- Teruel, Belén; Genescà, Llorenç. *Castellar del Vallès. Desaparegut*. Editorial Efadós. Barcelona. 2019.
- Treichel, Hans-Ulrich. *Perdut*. Proa. Barcelona. 2001.
- Wagenstein, Angel. *El Pentateuco de Isaac*. Libros del Asteroide S.L.U. Barcelona. 2008.

Ajuntament de
Castellar del Vallès

-XXXIV Sessió d'Estudis Mataronins. *Resums de les comunicacions presentades. 18 de novembre de 2017.* Museu Arxiu de Santa Maria. Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró. Mataró. 2018.

Hemeroteca

- L'Actual*. Del número 502 al 547.
- Més Vallès*. Números 2-12.
- L'Estevet. Ampa Ceip Sant Esteve*. Núm. 33, febrer de 2019; núm. 34, juny de 2019.
- B-124*. Número 18, maig de 2019.
- Vallesos. Gent, terra i patrimoni*. Número 17, estiu-tardor 2019.
- Terme. Revista d'història del Centre d'Estudis Històrics de Terrassa. Arxiu Històric Comarcal de Terrassa*. Número 33, desembre de 2018.
- Fulls. Museu-Arxiu de Sta. Maria de Mataró*. Número 123, febrer de 2019; número 124, juny de 2019.
- Lligall. Revista Catalana d'Arxivística*. Número 42.
- Notes. Centre d'Estudis Molletans*. Número 34, gener 2019.
- Quaderns, Cristianisme i Justícia*. Números: 212, gener de 2019; 214, juny de 2019; 215, setembre de 2019; 216, novembre de 2019.
- Sapiens*. Números 202-213.
- Plaça Vella*. Número 59, desembre de 2018.

Documentació i cultura material

- 1 postal-fotografia en blanc i negre sobre Castellar del Vallès datada al segle XX. (Compra).
- 23 cartells-programes d'obres de teatre, concerts, concurs de tir al plat, aplec de Cadafalch, Noces d'Or de la Societat de Caçadors i Ocellaires de Castellenca, datats entre 1939 i 1952. Reglamenteo de la Hermandad de San Marcos, Castellar (1930). (Compra)
- 17 DVD (Donació Joan Vives)
- Dades històriques de la Mostra d'Oficis Artesans de Castellar del Vallès. 1983-2009. (Donació Ramon Moix)
- Cartells, rajoles, vídeos, monogràfic de premsa i tríptics de la Mostra d'Oficis de Castellar del Vallès. 1983-2009. (Donació Paquita Antonell)
- Documentació i fotografies sobre Castellar del Vallès (Donació Jaume i Olga Homet).
- 2 felicitacions nadalenques d'"El Basurero". Sense data (Donació Cinta Calvó).

Activitats

Cursos als que s'ha assistit per part de l'Arxiu

- *Eines de gestió documental per a l'e-administració dels ajuntaments*. Aula Plató del Pati Manning. Barcelona. Diputació de Barcelona. 28 de maig de 2019.
- *L'aplicació del Reglament General de Protecció de Dades*. Sala Lluís Valls Areny. El Mirador. Castellar del Vallès. 17 d'octubre de 2019.
- *Sessió sobre el model de Quadre de Classificació d'Ajuntaments i Consells Comarcals (QdCAC)*. Palau Moja. Barcelona. Generalitat de Catalunya. 21 de novembre de 2019.

Publicacions i notícies de premsa

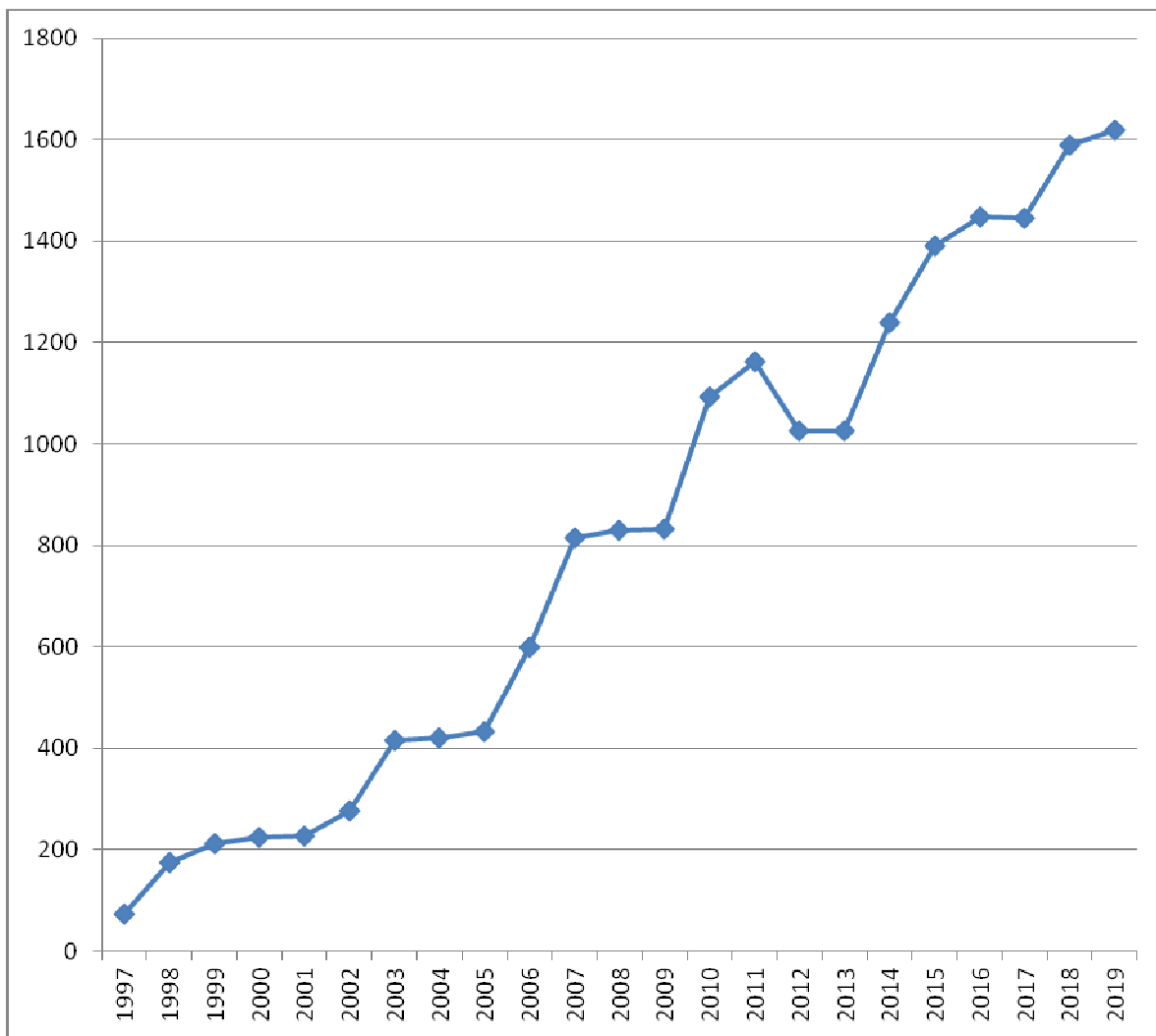
- Sílvia Sáiz. "Arriben els Reis!". *L'Actual*. Núm. 502. Castellar del Vallès. Del 4 al 10 de gener de 2019. P. 11.
- Marina Antúnez. "Vers l'any 1939 a Castellar del Vallès". *L'Actual*. Núm. 505. Castellar del Vallès. Del 25 al 31 de gener de 2019. P. 18.
- Rocío Gómez. "L'arribada de les tropes franquistes a Castellar". *L'Actual*. Núm. 506. Castellar del Vallès. De l'1 al 7 de febrer de 2019. P. 20.
- M.A. "L'Arxiu recorda Mauthausen". *L'Actual*. Núm. 519. Castellar del Vallès. Del 10 al 16 de maig de 2019. P. 21.
- Sílvia Sáiz. "El Dia Internacional dels Arxius". *L'Actual*. Núm. 523. Castellar del Vallès. Del 7 al 13 de juny de 2019. P. 11.
- M.A. "Un dia per als arxius". *L'Actual*. Núm. 523. Castellar del Vallès. Del 7 al 13 de juny de 2019. P. 19.
- "L'Arxiu Municipal celebra el Dia Internacional dels Arxius". *L'Actual*. Núm. 524. Castellar del Vallès. Del 14 al 20 de juny de 2019. P. 7.
- Sílvia Sáiz. "La informació del padró municipal d'habitants". *L'Actual*. Núm. 535. Castellar del Vallès. Del 27 de setembre al 3 d'octubre de 2019. P. 11.
- Sílvia Sáiz. "La història del Valle de los Caídos". *L'Actual*. Núm. 540. Castellar del Vallès. Del 31 d'octubre al 7 de novembre de 2019. P. 11.

L'ARXIU EN XIFRES

L'evolució del Servei d'Arxiu Municipal pel que fa al nombre de consultors, tant interns com externs, ha estat constant i sostinguda al llarg del anys. Des de 1996, any de la seva creació, el nombre de consultors ha estat ascendent, fet que constata la consolidació del servei a mesura que s'ha anat ordenant, classificant i catalogant el fons documental que custodia l'AMC, provinent tant del propi ajuntament que genera el gruix de la documentació, com de

qualsevol ciutadà o entitat de la vila que dóna o cedeix la seva documentació a l'arxiu.

Aquest any 2019 l'Arxiu Municipal de Castellar del Vallès ha tingut un total de 1620 consultes.

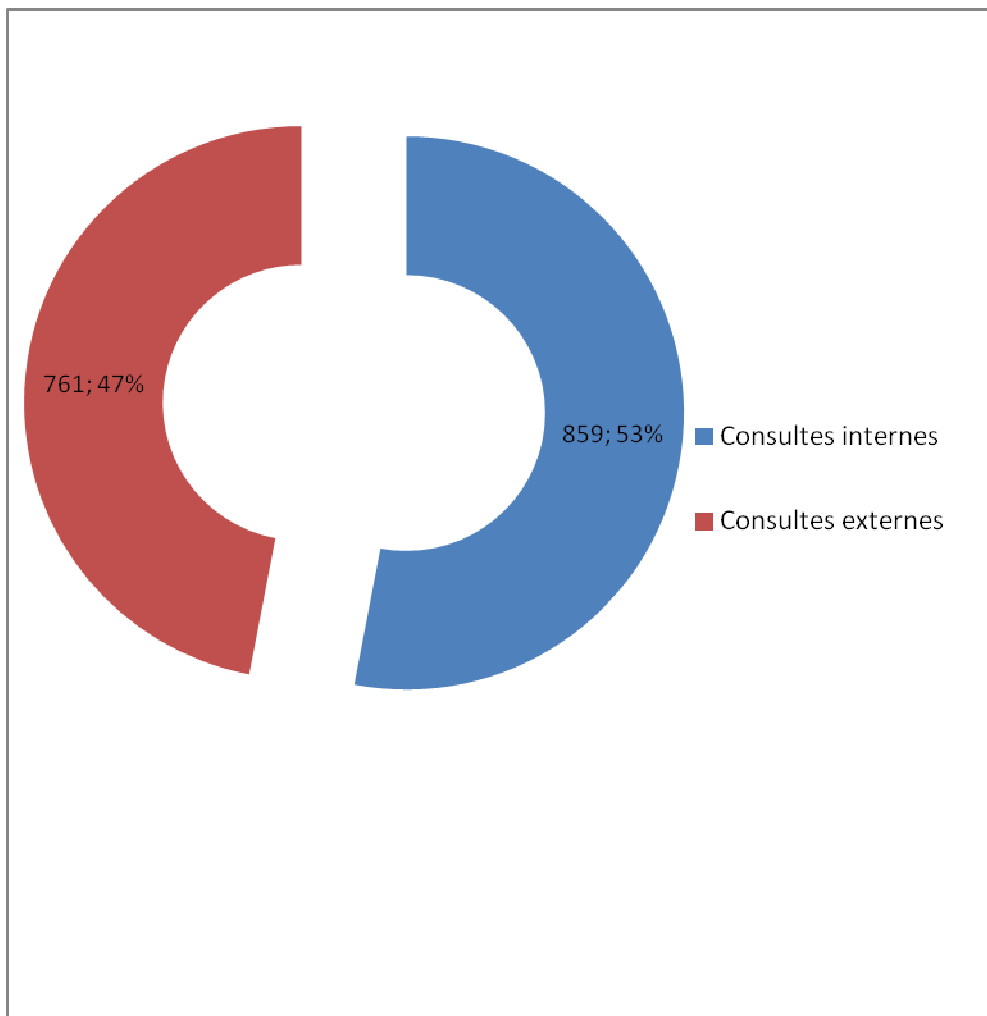

Evolució del nombre de consultors (1996-2019)

El gràfic següent exposa el nombre de consultes totals que el Servei d'Arxiu Municipal ha tingut al llarg de l'any 2019 desglossades en consultes internes, les que es demanden des del propi organisme que genera la documentació, en aquest cas l'Ajuntament de Castellar del Vallès, i les consultes externes, aquelles que realitzen directament els usuaris i consultors particulars que venen a l'arxiu.

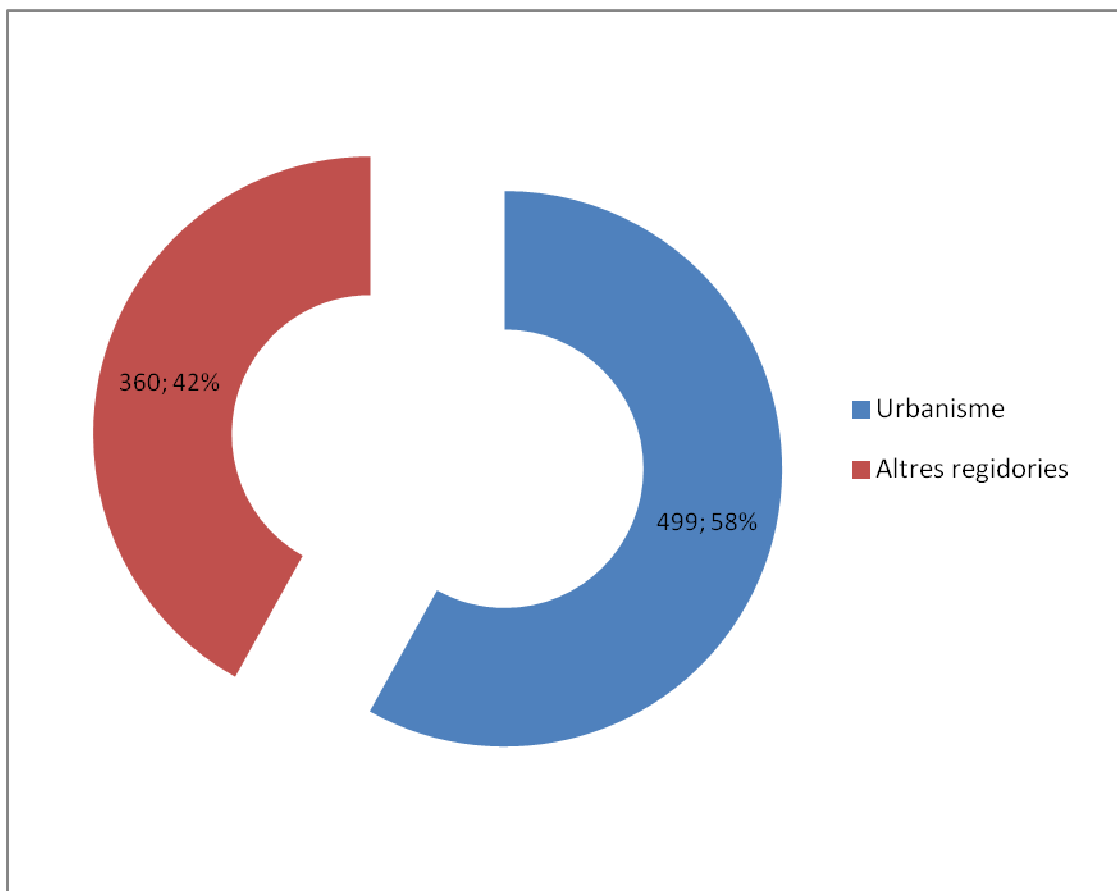
En aquest any 2019 el nombre de consultes internes han estat un total de 859 mentre que les consultes externes han estat un total de

761, nombre que ha augmentat de manera considerable vers altres anys.

Nombre total de consultes segregades per origen (any 2019)

El gràfic següent ens mostra les consultes internes que s'han adreçat al Servei d'Arxiu Municipal des de l'organisme productor de la documentació, l'Ajuntament de Castellar del Vallès. Com ja es va repetint any rere any s'aprecia el pes de les consultes que es realitzen des de la regidoria d'Urbanisme amb un total de 499 mentre que les consultes que realitzen el conjunt de les altres regidories municipals suposen un total de 360, una diferència important però que s'ha reduït vist l'any anterior.

Desglossament de les consultes internes (any 2019)